

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, ve věci

žalobci:

a) J. Š.

bytem X

b) JUDr. Y. A.

bytem X

c) T. A.

bytem X

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 42, 615 00 Brno

proti

žalovanému:

Magistrát města Brna

sídlem Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno

za účasti:

P. K.

bytem X

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání meritorního rozhodnutí v řízení vedeném pod sp. zn. STU/04/027001/21/Rezl,

takto:

- I. Žalovaný **je povinen** vydat rozhodnutí, kterým se končí řízení vedené pod sp. zn. STU/04/027001/21/Rezl, ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 47 883 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Radka Ondruše.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud řešil otázku, zda je žalovaný nečinný v řízení o žádosti osoby zúčastněné na řízení o dodatečné povolení stavby vedené pod sp. zn. STU/04/027001/21/Rezl nazvané „Změna stavby nástavbou (navýšení hřebene o 0,50 m) a přístavbou dvorního křídla včetně zřízení obytného podkroví a stavebními úpravami, které spočívají v zesílení stávající ocelové konstrukce sloupů pro vynesení zatížení stávající chodby a obvodového zdiva půdní vestavby, a stavebními úpravami uličního traktu rodinného domu R. X, č. p. X, pozemek parc. č. X, k. ú. X“ (dále jen „stavba“).
2. Dne 9. 7. 2021 podala osoba zúčastněná na řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Úřad městské části města Brna, Brno – sever, rozhodnutím ze dne 15. 4. 2022, č. j. MCBSev/005321/22, stavbu dodatečně povolil. K odvolání žalobců žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 11. 2023, č. j. MMB/0519939/2023, zrušil rozhodnutí o dodatečném povolení stavby a věc vrátil Úřadu městské části města Brna, Brno – sever, k dalšímu řízení. Ten následně písemností označenou jako „oznámení a výzva“ ze dne 14. 3. 2024, č. j. MCBSev/010167/24, určil účastníkům a dotčeným orgánům lhůtu k uplatnění námitek v délce 15 dnů. Současně účastníky vyrozuměl, že ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí, k nimž se účastníci mohou vyjádřit ve lhůtě 5 dnů od uplynutí lhůty k podání námitek. Žalobci doručili své námity dne 2. 4. 2024.
3. Změnou vyhlášky statutárního města Brna č. 20/2001, kterou se vydává Statut města Brna, došlo s účinností od 1. 7. 2024 ke sloučení stavebních úřadů městských částí města Brna, a působnost stavebního úřadu v dané věci tak přešla na Magistrát města Brna (žalovaného).
4. Žalobci dne 5. 9. 2024 požádali žalovaného o sdělení stavu řízení. Žalovaný odpověděl přípisem ze dne 10. 10. 2024, v němž poukázal na fatální technické nedostatky nového informačního systému stavebního řízení a enormní počet došlých žádostí dle staré zákonné úpravy. Není tak možné vypořádat všechna řízení v zákonem stanovených lhůtách. Žalovaný proto přistoupil k určení pořadí vyřizování žádostí, přičemž základním kritériem je časové hledisko (starší žádosti mají přednost před novějšími). Dále se zohledňuje naléhavost věci (ohrožení bezpečnosti, ochrana zdraví nebo života, ohrožení životního prostředí či sousedních pozemků nebo staveb), pokyn k vyřízení věci od nadřízeného orgánu a jednoduchost věci. Oprávněná úřední osoba má před spisem sp. zn. STU/04/027001/21/Rezl k řešení ještě 16 podání a vzhledem k obsáhlosti spisu a nutnosti se s ním seznámit není možné sdělit, kdy dojde k vydání rozhodnutí ve věci nebo k jinému úkonu.
5. Žalobci podali Krajskému úřadu Jihomoravského kraje („krajský úřad“) jako nadřízenému orgánu žalovaného žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Krajský úřad následně opatřením ze dne 2. 12. 2024, č. j. JMK 165383/2024, konstatoval, že žalovaný nepostupoval tak, aby věc vyřídil bez zbytečných průtahů, neboť po procesním úkonu ze dne 14. 3. 2024

neučinil žádný úkon. Krajský úřad proto žalovanému přikázal, aby v řízení učinil relevantní úkony, které povedou k ukončení řízení, do 30 dnů od obdržení tohoto pokynu.

II. Stanoviska účastníků řízení

6. Žalobci v žalobě namítli, že žalovaný po doručení opatření krajského úřadu do dne podání žaloby neučinil žádný úkon. Poukázali též na skutečnost, že řízení podle stavebního zákona týkající se předmětné stavby jsou vedena již od roku 2006, přičemž žalobkyni a) civilní soudy již dvakrát přiznaly zadostiučinění v penězích za nepřiměřenou délku řízení před stavebním úřadem. Žalobci proto navrhli, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve věci samé v řízení vedeném pod sp. zn. STU/04/027001/21/Rezl ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku.
7. Žalovaný se k žalobě písemně nevyjádřil.
8. Osoba zúčastněná na řízení poukázala na to, že se v daném případě jedná o věc mimořádně komplikovanou, která vyžaduje zvýšené úsilí stavebního úřadu. Délka řízení je dána objektivními okolnostmi – změnou organizační struktury stavebního úřadu a přechodem na nový technický systém. Žalobci se snaží docílit procesního výsledku ve svůj prospěch a účelově přitom vytváří narativ o údajné podjatosti stavebního úřadu ve prospěch osoby zúčastněné na řízení. Jsou to právě žalobci, kteří svým dlouhodobým obstrukčním jednáním zamezují vedení řízení dle zásady hospodárnosti a procesní ekonomie. Opakovaným podáváním žalob na náhradu újmy způsobené údajně nepřiměřenou délkou řízení pak žalobci financují pokračování svého procesního odporu vůči dodatečnému povolení stavby. Krajský úřad nadto svým opatřením proti nečinnosti žalobcům vyhověl, a věc je proto v kompetenci správních orgánů. Není zde proto důvod pro zásah správního soudu. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení věci

9. Soud ve věci nařídil jednání, při němž žalobci setrvali na svém stanovisku; žalovaný se k jednání bez omluvy nedostavil.
10. Podle § 79 odst. 1 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) platí, že ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
11. Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínkou řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti je bezvýsledné vyčerpání prostředků k ochraně před nečinností ve správním řízení. Pokud jde o „bezvýslednost“, pak ta nastává i tehdy, pokud nadřízený správní orgán sice přikáže nečinnému správnímu orgánu ve stanovené lhůtě odstranit nečinnost, avšak nečinný správní orgán přesto v nadřízeným orgánem stanovené lhůtě požadovaný správní akt nevydá. Ač tedy účastník řízení byl u nadřízeného orgánu s opatřením proti nečinnosti úspěšný, ve výsledku využití opatření k odstranění nečinnosti nevedlo (je bezvýsledné). Právě k tomu došlo v projednávané věci. Žalobci se obrátili na krajský úřad, který svým opatřením přikázal žalovanému odstranit nečinnost ve lhůtě 30 dnů. Žalobci přitom tvrdí, že žalovaný je i po uplynutí této lhůty nečinný. Podmínka vyčerpání prostředků ochrany před nečinností je proto splněna. Námitka osoby zúčastněné na řízení, že nejsou splněny podmínky pro zásah správního soudu, je nedůvodná.

12. Jelikož jsou splněny i ostatní podmínky řízení, soud věc posoudil meritorně. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Jelikož řízení o dodatečném povolení stavby bylo zahájeno za účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je pro věc rozhodná právě úprava tohoto zákona (viz § 330 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon).
14. Podle § 129 odst. 2 stavebního zákona z roku 2006 postupuje stavební úřad v řízení o dodatečném povolení stavby přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115. Podle § 112 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006 v jednoduchých věcech, zejména lze-li rozhodnout na základě dokladů předložených stavebníkem, rozhodne stavební úřad bez zbytečného odkladu, nejdéle však ve lhůtě do 60 dnů ode dne zahájení stavebního řízení; ve zvlášť složitých případech stavební úřad rozhodne nejdéle ve lhůtě do 90 dnů.
15. V řízení o dodatečném povolení stavby by tedy stavební úřad měl vydat rozhodnutí v zásadě ve lhůtě 60 dnů, která začíná běžet ode dne podání žádosti o dodatečné stavební povolení. V projednávané věci je podstatné, že nadřízený orgán žalovaného (krajský úřad) shledal, že žalovaný tuto zákonnou lhůtu nedodržel a opatřením proti nečinnosti mu přikázal ve smyslu § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu učinit úkony vedoucí k ukončení řízení. V takovém případě je presumován fakt, že žalovaný byl v době vydání tohoto opatření nečinný. Soud se pak zabývá pouze tím, zda opatřením přijatým nadřízeným orgánem byla nečinnost odstraněna (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 4 Ans 14/2012-41, publ. pod č. 2785/2013 Sb. NSS). Pro posouzení věci tak nebylo určující, zda žalobci v minulosti uspěli s žalobami na náhradu škody za nepřiměřenou délku správního řízení. Soud proto pro nadbytečnost neprováděl k důkazu rozsudky civilních soudů, které žalobci přiložili k žalobě.
16. Opatření krajského úřadu ze dne 2. 12. 2024, č. j. JMK 165383/2024, bylo žalovanému doručeno dne 4. 12. 2024. Opatřením stanovená lhůta třiceti dnů uplynula dne 3. 1. 2025. Ze správního spisu přitom vyplývá, že žalovaný neučinil žádný úkon ve věci ani v této lhůtě ani kdykoliv později. Soudu proto nezbyvá než ke dni svého rozhodnutí konstatovat nečinnost žalovaného (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
17. Tento závěr nemohou zvrátit námitky osoby zúčastněné na řízení. Ačkoliv soud rozumí situaci, která nastala v souvislosti s organizační změnou žalovaného a s přechodem na nové technické řešení, zákonodárce tyto skutečnosti nijak nezohlednil ve vztahu ke lhůtám pro vydání rozhodnutí. Organizační ani technické problémy na straně žalovaného tak v zásadě nemohou vést k závěru, že žalovaný není nečinný. Ze správního spisu rovněž nevyplývá žádné obstrukční jednání ze strany žalobců v posuzovaném období, a není proto ani podstatné, jakým způsobem žalobci svůj postup v řízení financují. Předmětem řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu není obsah rozhodnutí správního orgánu. Tvrzení osoby zúčastněné na řízení, že se žalobci tímto způsobem snaží docílit výsledku ve svůj prospěch, se proto míjí s tím, čím se soud v této věci zabývá.

IV. Závěr a náklady řízení

18. Na základě uvedených skutečností soud shledal žalobu důvodnou, a proto podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil nečinnému žalovanému povinnost vydat rozhodnutí, k čemuž mu stanovil přiměřenou lhůtu. Vyšel přitom z toho, že lhůta k vydání rozhodnutí by měla odrážet zájem na co nejrychlejší reálně možném odstranění nečinnosti a soud by měl v rámci zákonem stanoveného maximálního rozpětí určit lhůtu co nejkratší, která ale ještě poskytuje

prostor potřebný jednak pro urychlené vykonání těch úkonů, které je ve správním řízení nezbytné učinit před vydáním rozhodnutí, jednak pro vydání samotného rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. 9 Azs 21/2017-57, a ze dne 21. 3. 2024, č. j. 10 As 282/2023-44). V projednávané věci Úřad městské části města Brno, Brno – sever, již dne 14. 3. 2024 oznámil účastníkům řízení, že ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí a vyzval účastníky, aby se k nim vyjádřili dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve lhůtě 5 dnů od skončení lhůty pro podání námitek. Lze tak konstatovat, že v projednávané věci již nic nebrání vydání rozhodnutí, jímž se řízení končí. Současně soud přihlédl ke kritériím, jež si stanovil sám žalovaný: projednávaná věc je staršího data (řízení zahájeno již 9. 7. 2021) a současně nadřízený orgán žalovanému pokynem uložil věc vyřídit. Je proto na místě, aby žalovaný věc rozhodl přednostně. S přihlédnutím k době, která uplynula od posledního úkonu žalovaného, má soud za to, že lhůta 15 dnů pro vydání rozhodnutí, kterou požadují žalobci, je lhůtou zcela přiměřenou okolnostem věci.

19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
20. Žalobci dosáhli v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení. Jelikož zástupce žalobců v avizované lhůtě soudu nepředložil vyúčtování, posoudil soud nárok na náhradu nákladů řízení podle obsahu spisu. Náklady žalobců jsou tak tvořeny odměnou jejich zástupce za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání soudu) podle § 11 odst. 1 písm. a) d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přičemž mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí v případě tří zastupovaných účastníků částku 11 088 Kč [§ 7, § 9 odst. 5 ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu]. Dále žalobcům náleží náhrada hotových výdajů jejich zástupce v paušální výši 450 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl náhradu za daň z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobců povinen odvést z odměny a náhrad ve výši 7 269 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) a zaplacené soudní poplatky za žalobu ve výši 6 000 Kč. Celkem tedy žalobcům na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 47 883 Kč. Soud žalovanému uložil zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupce žalobců v přiměřené lhůtě.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto právo na náhradu nákladů řízení nemá. Neshledal přitom důvod k postupu podle § 60 odst. 5 *in fine* s. ř. s. Osoba zúčastněná na řízení v tomto ohledu poukazovala na rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2023, č. j. 30 A 109/2021-208. Ten se týkal týchž účastníků jen v jiném postavení – osoba zúčastněná na řízení byla žalobcem, a naopak žalobci byli osobami zúčastněnými na řízení. V této věci soud přiznal osobě zúčastněné na řízení [v nynější věci jde o žalobkyni a) náhradu nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele. Ty spatřoval v dlouhodobé procesní taktice osoby zúčastněné na řízení v souvislosti s legalizací její stavby „postupnými dílčími krůčky“, která byla pro žalobkyni a) nepřiměřeně zatěžující. Nic takového však v nyní projednávané věci na straně žalobců shledávat nelze. Žalobci se domáhají pouze toho, aby stavební úřad rozhodl v zákonem stanovené lhůtě. Tento procesní návrh nemůže osobu zúčastněnou na řízení nepřiměřeně zatěžovat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11. června 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu